

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.11.2017, sp. zn. 27 Cdo 5003/2017, ECLI:CZ:NS:2017:27.CDO.5003.2017.1

Číslo: 144/2018

Právní věta: Materiální právní moc dovoláním napadeného rozhodnutí (či jeho výroku) je možné odložit jen tehdy, nemohou-li být negativní dopady rozhodnutí (výroku) do poměrů účastníka řízení (dovolatele) beze zbytku sistovány odkladem jeho vykonatelnosti.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.11.2017

Spisová značka: 27 Cdo 5003/2017

Číslo rozhodnutí: 144

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dovolání, Insolvence, Odklad vykonatelnosti

Předpisy: § 243 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl návrh na odklad vykonatelnosti a právní moci prvního výroku rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 6. 2017, sp. zn. 7 Cmo 245/2016, ve znění usnesení ze dne 29. 8. 2017, sp. zn. 7 Cmo 245/2016, v části, v níž Vrchní soud v Olomouci ve vztahu k druhému žalovanému potvrdil výrok I., IV., VI. a VIII. rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 9. 2. 2015, sp. zn. 23 Cm 156/2014, ve znění usnesení ze dne 11. 2. 2015, sp. zn. 23 Cm 156/2014; zároveň zamítl návrh na odklad vykonatelnosti a právní moci druhého výroku rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 6. 2017, sp. zn. 7 Cmo 245/2016, ve znění usnesení ze dne 29. 8. 2017, sp. zn. 7 Cmo 245/2016.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem ze dne 9. 2. 2015, č. j. 23 Cm 156/2014-804, ve znění usnesení ze dne 11. 2. 2015, č. j. 23 Cm 156/2014-840, Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci:

[1] uložil prvnímu a druhému žalovanému, aby žalobci zaplatili společně a nerozdílně 17 085 109,33 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 17 085 109,33 Kč za období od 31. 12. 2013 do zaplacení, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.),

[2] uložil prvnímu žalovanému, aby žalobci zaplatil 11 939 365,27 Kč spolu s úrokem z prodlení

ve výši 8,05 % ročně z částky 11 939 365,27 Kč za období od 18. 12. 2013 do zaplacení a dále pak úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 17 085 109,33 Kč za období od 18. 12. 2013 do 30. 12. 2013, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.),

[3] zamítl žalobu v části, v níž se žalobce po druhém žalovaném domáhal zaplacení 11 939 365,27 Kč spolu s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 11 939 365,27 Kč za období od 18. 12. 2013 do zaplacení a dále pak úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 17 085 109,33 Kč za období od 18. 12. 2013 do 30. 12. 2013 (výrok III.),

[4] uložil prvnímu a druhému žalovanému, aby žalobci zaplatili společně a nerozdílně na náhradu nákladů řízení 231 618,20 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.),

[5] uložil prvnímu žalovanému, aby žalobci zaplatil na náhradu nákladů řízení 1 130 841,80 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok V.),

[6] uložil prvnímu a druhému žalovanému, aby zaplatili České republice společně a nerozdílně na náhradu nákladů řízení 234 Kč (výrok VI.),

[7] uložil prvnímu žalovanému, aby zaplatil České republice na náhradu nákladů řízení 166 Kč (výrok VII.),

[8] uložil prvnímu a druhému žalovanému, aby zaplatili České republice společně a nerozdílně část soudního poplatku ve výši 848 966,04 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok VIII.),
a

[9] uložil prvnímu žalovanému, aby zaplatil České republice část soudního poplatku ve výši 602 257,96 Kč (výrok IX.).

K odvolání žalobce a druhého žalovaného Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 22. 6. 2017, č. j. 7 Cmo 245/2016-1121, ve znění usnesení ze dne 29. 8. 2017, č. j. 7 Cmo 245/2016-1129:

[1] ve vztahu k druhému žalovanému potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I., III., IV., VI. a VIII. (první výrok) a

[2] uložil druhému žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení 36 799,50 Kč, k rukám zástupce žalobce, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (druhý výrok).

II.

Dovolání a vyjádření k němu

2. Proti prvnímu výroku rozsudku odvolacího soudu, v části, v níž odvolací soud ve vztahu k druhému žalovanému potvrdil výrok I., IV., VI. a VIII. rozsudku soudu prvního stupně, a druhému výroku rozsudku odvolacího soudu podal druhý žalovaný dovolání (datované 18. 9. 2017) a v něm požaduje, aby Nejvyšší soud změnil napadené rozhodnutí tak, že „se nárok uplatněný ve výroku I., IV., VI. a VIII.“ ve vztahu k dovolateli zamítá a „rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku III. potvrzuje“, případně aby Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

3. V rámci podaného dovolání dovolatel navrhl také odklad vykonatelnosti, eventuálně právní moci, a sice:

[1] prvního výroku rozsudku odvolacího soudu v části, v níž odvolací soud ve vztahu k

dovolateli potvrdil výrok I., IV., VI. a VIII. rozsudku soudu prvního stupně (ve spojení s výrokem I., IV., VI. a VIII. rozsudku soudu prvního stupně) a

[2] druhého výroku rozsudku odvolacího soudu (dále jen „napadené výroky“).

4. Návrh na odklad vykonatelnosti či právní moci zdůvodňuje dovolatel tím, že jej odvolací soud zavázal k plnění, které v součtu převyšuje 22 000 000 Kč (dále jen „uložené plnění“), resp. tím, že částku odpovídající uloženému plnění nemá „jako fyzická osoba“ pohotově k dispozici. K tomu odkazuje na svá daňová přiznání z let 2015 a 2016, podle nichž činil v těchto zdaňovacích obdobích úhrn jeho příjmů od všech zaměstnavatelů - v obou letech shodně - 192 000 Kč.

5. Dovolatel připouští, že sice má majetek „v podobě podílů a akcií obchodních společností“ (k čemuž odkazuje na společnosti B. G., a. s., B. a. s., B., s. r. o., B. IT, s. r. o., B. T. s. r. o. a O. B. s. r. o.), nicméně pokud by musel přistoupit k jejich prodeji, učinil by tak v krizových podmínkách (rychlým prodejem by mohl utřít ztrátu) a přišel by v těchto společnostech o kontrolu. Dovolatel doplňuje, že ačkoli jeho společnosti generují „prostředky“, ponechává je všechny v provozu (využívá je k dalšímu rozvoji podnikání a podpoře zaměstnaneckých výhod). Zdůrazňuje, že zaměstnává přes dva tisíce zaměstnanců a „sanuje“ nejen jejich přímé mzdy, ale vytváří celkové sociální prostředí pro zaměstnance a jejich rodiny. Zahájení výkonu napadených výroků by proto znamenalo závažnou újmu nejen pro něj, ale zejména pro jeho společnosti, a tedy i pro zaměstnance či věřitele těchto společností.

6. Dovolatel argumentuje také tím, že „závažná a značná“ újma, která mu výkonem rozhodnutí odvolacího soudu hrozí, souvisí nejen s výší, ale i s povahou uložené povinnosti, neboť má být plnění poskytnuto do majetkové podstaty společnosti M. - TOP s. r. o. (dále jen „dlužnice“). Podle dovolatele by mohlo dojít k tomu, že žalobce použije poskytnuté plnění k uspokojení své odměny a k uspokojení pohledávek věřitelů dlužnice. Jestliže by pak odvolací soud napadené výroky zrušil, nezískal by dovolatel poskytnuté plnění „nikdy zpět“ a také tato skutečnost je podle jeho mínění důvodem pro odklad vykonatelnosti či právní moci napadených výroků.

7. V (opětovné) žádosti o rozhodnutí o návrhu na odklad vykonatelnosti (datované 30. 10. 2017) dovolatel doplnil, že rozhodnutí o odkladu vykonatelnosti zprvu vyčkával i žalobce, který však již uplatnil exekuční nárok.

8. Žalobce odklad vykonatelnosti či právní moci napadených výroků „kategoricky odmítl“. Ve vyjádření k dovolání (datovaném 13. 10. 2017) uvedl, že nevidí důvod, pro který by měl mít dovolatel privilegované postavení, a odkázal na žebříček 60 nejbohatších Čechů sestavený časopisem Forbes pro rok 2016, v němž se dovolatel nachází na 28. místě a jeho majetek je tímto časopisem odhadován na 5,9 mld. Kč.

III.

Přípustnost dovolání

IV.

Důvodnost dovolání

9. Podle ustanovení § 243 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 29. 9. 2017 (dále též jen „o. s. ř.“), jež je pro dovolací řízení v dané věci rozhodné vzhledem k části první, článku II bodu 2 zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, může odvolací soud před rozhodnutím o dovolání i bez návrhu odložit

a) vykonatelnost napadeného rozhodnutí, kdyby neprodleným výkonem rozhodnutí nebo exekucí hrozila dovolateli závažná újma, nebo

b) právní moc napadeného rozhodnutí, je-li dovolatel závažně ohrožen ve svých právech a nedotkne-li se odklad právních poměrů jiné osoby než účastníka řízení.

10. V době před 1. lednem 2013 zákon dovolacímu soudu neumožňoval odklad právní moci rozhodnutí napadeného dovoláním. Novelou občanského soudního řádu provedenou zákonem č. 404/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „zákon č. 404/2012 Sb.“), byla možnost odložit právní moc dovoláním napadeného rozhodnutí připuštěna.

11. Podle důvodové zprávy k návrhu zákona č. 404/2012 Sb. [sněmovní tisk číslo 686, Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 6. volební období 2010–2013, s. 42] nebyla dřívější úprava „odkladu účinků napadeného rozhodnutí odvolacího soudu, která dovolacímu soudu umožňovala odložit pouze vykonatelnost rozhodnutí (ukládajícího povinnost k plnění) a podle které bylo odvrácení jiných dovolateli hrozících následků možné jen prostřednictvím předběžného opatření, o němž rozhodoval soud prvního stupně, vyhovující“. Proto bylo navrženo, aby mohl dovolací soud odložit nejen vykonatelnost napadeného rozhodnutí, ale také jeho materiální právní moc, a to s tím, že „okolnost, zda dovolací soud odloží vykonatelnost nebo právní moc rozhodnutí, se odvíjí od povahy napadeného rozhodnutí“.

12. Z uvedeného se podává, že materiální právní moc dovoláním napadeného rozhodnutí (či jeho výroku) je možné odložit jen tehdy, nemohou-li být negativní dopady rozhodnutí (výroku) do poměrů účastníka řízení (dovolatele) beze zbytku sistovány odkladem jeho vykonatelnosti [například proto, že jde o rozhodnutí, které není podkladem pro soudní výkon (exekucí); k takové kategorii rozhodnutí viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 2005, sp. zn. [20 Cdo 498/2004](#), uveřejněné pod č. 66/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek].

13. Vzhledem k tomu, že v poměrech projednávané věci navrhl dovolatel jak odklad právní moci, tak odklad vykonatelnosti, zabýval se Nejvyšší soud nejprve tím, zda by bylo možné zcela zamezit negativním dopadům napadených výroků do poměrů dovolatele již jen odkladem vykonatelnosti (byl-li by návrh na odklad vykonatelnosti shledán důvodným).

14. Všechny napadené výroky ukládají dovolateli povinnost k (peněžitému) plnění a jejich soudní výkon či exekuce jsou z povahy věci (objektivně) možné. Z povahy uložených povinností, z obsahu spisu, jakož i z tvrzení dovolatele přitom neplynou žádné skutečnosti odůvodňující závěr, podle kterého by byl dovolatel závažně ohrožen ve svých právech i tehdy, byla-li by vykonatelnost napadených výroků odložena.

15. Nejvyšší soud tedy návrh na odklad právní moci zamítl a přistoupil k posuzování návrhu na odklad vykonatelnosti napadených výroků.

16. V usnesení ze dne 30. 8. 2017, sp. zn. [29 Cdo 78/2016](#) (které je veřejnosti dostupné – stejně jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího soudu přijatá po 1. lednu 2001 – na jeho webových stránkách), Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle kterého s přihlédnutím k účelu, k němuž slouží odklad vykonatelnosti ve smyslu § 243 písm. a) o. s. ř., patří k předpokladům, za nichž může dovolací soud odložit vykonatelnost dovoláním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu a které musí být splněny kumulativně, to, že:

[1] dovolání nemá vady, které by bránily v pokračování v dovolacím řízení, a je včasné a přípustné (subjektivně i objektivně),

[2] podle dovoláním napadeného (výroku) rozhodnutí lze nařídit výkon rozhodnutí nebo zahájit (případně nařídit) exekuci,

[3] neprodleným výkonem rozhodnutí nebo exekucí [dovoláním napadeného (výroku) rozhodnutí] by dovolateli hrozila závažná újma na jeho právech,

[4] podle obsahu spisu je pravděpodobné (možné), že dovolání bude úspěšné,

[5] odklad se nedotkne právních poměrů jiné osoby než účastníka řízení (nedotkne se právních poměrů třetí osoby).

17. Závažnost újmy, která dovolateli hrozí (na jeho právech) neprodleným výkonem rozhodnutí nebo exekucí [dovoláním napadeného (výroku) rozhodnutí], se poměřuje možným dopadem vlastního výkonu rozhodnutí (exekuce) do poměrů povinného (dovolatele).

18. Je-li vykonáváno rozhodnutí, jímž se ukládá peněžité plnění povinnému (dovolateli), který je právnickou osobou, je pro posouzení závažnosti hrozící újmy zásadně rozhodující možný dopad vlastního výkonu rozhodnutí (exekuce) do „majetkových“ poměrů povinného (dovolatele), tedy poměření toho, jak „závažně“ se (případně též s přihlédnutím k dalším okolnostem, jež se mohou týkat i osoby oprávněného) vymáhání peněžitého plnění přiznaného exekučním titulem „neprodleným“ výkonem rozhodnutí nebo exekucí může projevit (se zřetelem k výši vymáhané částky) v „majetkových“ poměrech povinného (dovolatele) [se zřetelem k rozsahu majetku povinného (dovolatele) a míře možného postižení tohoto majetku výkonem rozhodnutí nebo exekucí].

19. Lze dodat, že posledně uvedený závěr, usnesením sp. zn. [29 Cdo 78/2016](#) vztažený toliko k právnickým osobám, se obdobně prosadí i ve vztahu k osobám fyzickým.

20. Tvrdí-li dovolatel, že úhrn jeho příjmů od všech zaměstnavatelů za zdaňovací období let 2015 a 2016 činil (v obou letech shodně) 192 000 Kč (tedy že jeho hrubý měsíční příjem činil v průměru 16 000 Kč), a snaží-li se tímto tvrzením prokázat, že nedisponuje částkou odpovídající uloženému plnění, pak jeho „obraně“ Nejvyšší soud neuvěřil.

21. Sám dovolatel ve svých podáních soudu předkládá, že je jediným akcionářem společnosti B. G., a. s., která je mateřskou společností podnikatelského seskupení B., jakož i to, že vystupuje ve vedení několika společností tvořících toto podnikatelské seskupení. Vzhledem k dlouhodobým hospodářským výsledkům skupiny B. má Nejvyšší soud za krajně nepravděpodobné, že by průměrný hrubý měsíční příjem dovolatele činil 16 000 Kč. Tvrzení, podle kterého dovolatel nedisponuje částkou odpovídající uloženému plnění, je tedy podle přesvědčení Nejvyššího soudu účelové. Nejvyšší soud má za to, že dovolatel jej učinil toliko ve snaze vyhnout se uloženému plnění. Přitom nelze přehlédnout, že majetek dovolatele se pohybuje v řádu miliard korun českých.

22. Při poměrování toho, jak „závažně“ se vymáhání peněžitého plnění přiznaného exekučním titulem „neprodleným“ výkonem rozhodnutí nebo exekucí může projevit (se zřetelem k výši vymáhané částky) v „majetkových“ poměrech povinného (dovolatele), je tedy třeba vycházet z toho, že vzhledem k hrubým odhadům celkového majetku dovolatele a míře možného postižení jeho majetku výkonem rozhodnutí nebo exekucí dovolateli nehrozí závažná újma.

23. Návrh dovolatele na odklad vykonatelnosti napadených výroků proto Nejvyšší soud zamítl jako nedůvodný, aniž se zabýval tím, zda jsou splněny další předpoklady pro odklad vykonatelnosti (viz výše).